

اصل دانشور، علی اکبر (۲ آذر ۱۳۳۹ - ۶ بهمن ۱۳۹۶)، فرمانده پشتیبانی شمال غرب نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. دانشور در محله آلفاندیس شهر سردرود، در جنوب غربی شهرستان تبریز، در یک خانواده مذهبی به دنیا آمد پدرش، میرزا علی، خمیرگیر نانوايي و مادرش، طيبه الهوردی زاده، خانه دار بود. او سه برادر و یک خواهر داشت و آخرین فرزند خانواده بود (اداره ثبت احوال ...).

علی اکبر، مقطع ابتدایی را از اوّل تا پنجم در زادگاهش، سردرود به پایان رسانید و در امتحانات نهایی پنجم در مدرسه راه آهن تبریز (بعثت فعلی) شرکت کرد. سردرود مدرسه راهنمایی نداشت برای مقطع راهنمایی و ادامه تحصیل در مدرسه راهنمایی راه آهن تبریز (بعثت فعلی) نام نویسی و هر روز از سردرود تا تبریز و بالعکس، با اتوبوس یا مینی بوس در رفت و آمد بود. وی سال اول راهنمایی را در ۱۳۵۳ش با موفقیت به اتمام رسانید. ولی در مرداد همان سال به علت فوت مادر ضربه روحی سختی به او وارد و به علت بی علاقه‌گی به درس ترک تحصیل نمود (اداره آموزش و پرورش ...؛ قلی زاده علیار، ص ۳۰، ۳۱، ۳۲).

بعد از ترک تحصیل توسط عمویش از اواخر زمستان ۱۳۵۳ش، در میدان قونقا تبریز، پیش یک باطری ساز به نام گارنیک ارمنی، با دستمزد هفته‌ای ۱۵ تومان، مشغول کار شد (همو، ص ۳۴). در دوران نوجوانی اش که با سال‌های مبارزه ملت ایران بر ضد حکومت پهلوی دوم (حک: ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ش)، همراه بود، به این مبارزات پیوست و فعالیت‌هایش را با آغاز قیام ۲۹ بهمن ۱۳۵۶ مردم تبریز تا پیروزی انقلاب اسلامی شدت بخشید (همو، ص ۴۳، ۶۰).

علی اکبر پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، وارد کمیته انقلاب اسلامی سردرود شد و در برقراری آرامش و امنیت در شهر، تلاش زیادی کرد. وی پس از مدتی، از کمیته انقلاب اسلامی استعفا و در خرداد ۱۳۵۸، به عضویت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی سردرود درآمد و در ۱۵ بهمن همان سال، در دوره ششم آموزشی پادگان خاصبان* (پادگان سیدالشهداء^(ع) فعلی، وابسته به نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)، اعزام و با موفقیت دوره را به اتمام رساند (کمیته انقلاب اسلامی...، گواهی تأیید؛ سپاه ...، گواهی عضویت، گواهی اعزام به دوره؛ قلی زاده علیار، ص ۶۱، ۶۸، ۷۱، ۷۲).

دانشور، اولین بار در ۱۱ مهر ۱۳۵۹، جهت مقابله با گروه‌های کومله، دموکرت، پژاک، خبات و ...، به سردشت اعزام و به عنوان راننده و کمک بی سیم‌چی تا بهمن همان سال به مأموریت خود ادامه داد و در ۳ بهمن ۱۳۵۹ جهت مقابله با ضد انقلاب به میاندوآب اعزام شد (همو، ص ۸۷، ۸۸).

علی اکبر در اسفند ۱۳۵۹، به همراه ۸۰ نفر از نیروهای آذربایجانی، راهی سوسنگرد شد و با پیوستن به گروه المهدی^(عج)، به عنوان راننده در این عملیات‌ها حضور یافت: عملیات امام مهدی^(عج)، ۲۶ اسفند ۱۳۵۹، جبهه جنوبی، سوسنگرد، با هدف انهدام دشمن در غرب سوسنگرد تا روستای احیمز؛ عملیات امام علی^(ع)، ۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۰، جبهه جنوبی، شمال و غرب سوسنگرد، با هدف تصرف ارتفاعات الله اکبر و تپه شحیطیه؛ عملیات طراح (شهید چمران)، ۵ مرداد ۱۳۶۰، جبهه جنوبی، جنوب جاده حمیدیه - سوسنگرد، با هدف پاک‌سازی جنوب جاده حمیدیه تا کرانه‌های شمالی کرخه کور؛ عملیات شهید مدنی، جبهه جنوبی، جنوب جاده سوسنگرد - بستان از دهلاویه تا دغاغله؛ عملیات طریق‌القدس، ۸ آذر ۱۳۶۰، با رمز «یا حسین^(ع)»، جبهه جنوبی، سوسنگرد - بستان، با هدف آزادسازی بستان و دستیابی به مرز چزابه، در سمت معاون دوم گردان امام سجاد^(ع) تیپ ۱ عاشورا و نیز مسئول تدارکات گردان (معبودی، ص ۳۴، ۳۶، ۳۸، ۴۰، ۴۷؛ رشید، ص ۶۸).

اصل دانشور، با حضور مجدد در جبهه، در عملیات‌های زیر حضور یافت: عملیات فتح‌المبین، ۲ فروردین ۱۳۶۱، با رمز یا «زهرا^(س)»، جبهه جنوبی، شوش و دزفول، با هدف آزادسازی منطقه غرب رودخانه کرخه و جاده دزفول - دهلران و تأمین اندیمشک، شوش، دزفول و جاده اندیمشک-اهواز با سمت مسئول تدارکات گردان‌های شهید مدنی* و شهید قاضی* (زیر امر تیپ ۸ نجف اشرف)، که در حین عملیات بر اثر اصابت ترکش به پا، مجروح و جهت مداوا به تبریز برگشت (رزاق‌زاده، ص ۶۶؛ سپاه ...، گواهی اعزام به جبهه، گواهی مسئولیت، گواهی مجروحیت).

او پس از بهبودی نسبی با حضور در جبهه به عنوان نیروی آزاد و تیرانداز، در گردان شهید مدنی به فرماندهی مجید محمدخانلو* در عملیات بیت‌المقدس، ۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۱، با رمز یا «علی‌ابن ابیطالب^(ع)»، جبهه جنوبی، غرب رودخانه کارون، با هدف آزادسازی شهرهای خرمشهر، هویزه و جاده اهواز-خرمشهر، خارج کردن شهرهای اهواز، حمیدیه و سوسنگرد و نیز جاده اهواز-آبادان، از بین بردن توپخانه دشمن و تأمین مرز بین‌المللی، شرکت نمود (رشید، ص ۴۹؛ قلی‌زاده‌علیار، ص ۲۴۶، ۲۴۷؛ رامجو).

علی اکبر پس از عملیات بیت‌المقدس، به سمت مسئول تدارکات تیپ ۳۱ عاشورا انتخاب و در این عملیات‌ها حضور یافت: عملیات رمضان، ۲۲ تیر ۱۳۶۱، با رمز یا «مهدی ادرکنی^(عج)» جبهه جنوبی، شرق بصره، با هدف تهدید بصره از شرق و حضور در حاشیه شط‌العرب؛ عملیات مسلم‌ابن‌عقیل، ۹ مهر ۱۳۶۱، با رمز «یا ابولفضل‌العباس^(ع)»، جبهه میانی، سومار با هدف آزادسازی سومار و تأمین ارتفاعات مرزی و تهدید شهر مندلی عراق (سمیعی، ص ۱۳۶؛ دری، ص ۱۲۴؛ سپاه ...، گواهی اعزام به جبهه، گواهی مسئولیت).

او در بهمن ۱۳۶۱، به لشکر تازه تأسیس ۳۱ عاشورا پیوست و با سمت مسئول تدارکات لشکر، در این عملیات حضور یافت: عملیات والفجر مقدماتی، ۱۷ بهمن ۱۳۶۱، با رمز «یا الله»، جبهه جنوبی، شمال چزابه، با هدف پیشروی به سوی العماره و تهدید آن در شرق (علایی، ج ۱، ص ۵۸۱؛ قلی‌زاده‌علیار ص ۳۱۷).

وی پس از این عملیات، به دلیل فشار روحی کاری زیاد، درخواست کناره‌گیری از تدارکات لشکر را نمود و مراسم تودیع در پادگان صفی‌آباد دزفول برگزار شد. علی‌اکبر در ۱۵ فروردین ۱۳۶۲ با خانم ناهید خلفی ازدواج کرد (همو، ص ۳۰۰، ۳۲۷).

او پس از تحویل تدارکات لشکر ۳۱ عاشورا، در انبار سلمان (انبارهای سپاه واقع در غرب تبریز)، مشغول به خدمت شد (همو، ص ۳۳۴). بعد از دو ماه وی دوباره تقاضای انتقال به لشکر ۳۱ عاشورا را نمود که در نهایت با اعزام وی به جبهه موافقت و در قرارگاه نجف اشرف، جانشین مسئول تدارکات شد. از شهریور ۱۳۶۲ با اعزام مسئول تدارکات قرارگاه (محمد اثری‌نژاد)، به حج، به عنوان مسئول تدارکات قرارگاه معرفی و پس از مراجعت وی، دوباره به تبریز برگشت و در انبار سلمان مشغول به خدمت شد (همو، ص ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۴۰).

دانشوراصل، علی‌رغم علاقه به سپاه، به علت مشکلات خدمتی، تقاضای استعفا از سپاه منطقه ۵ را نمود و در مهر ۱۳۶۳ با آنجا تسویه حساب کرد و به صورت بسیجی، راهی جبهه‌های جنگ شد و با حضور در قرارگاه کربلا، به عنوان معاون دوم تدارکات قرارگاه کربلا در این عملیات شرکت نمود: عملیات بدر، ۲۰ اسفند ۱۳۶۳ با رمز «یا زهرا (س)»، در جبهه جنوبی، تالاب هورالهویزه، هورالعظیم، غرب دشت آزادگان با هدف قطع جاده بصره - العماره عراق (سپاه ...)، گواهی تأیید، گواهی اعزام ...، گواهی مسئولیت، قلی‌زاده‌علیار، ص ۳۴۲، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۳؛ رشید، ص ۷۳).

وی پس از عملیات بدر به تبریز برگشت و چون درآمدی نداشت، با دریافت مبلغ ۱۶۰ هزار تومان وام از بانک، با همکاری یکی از دوستانش، مغازه تراش کاری تأسیس کرد. او به عنوان بسیجی در کنار کار و اشتغال، پایگاه مقاومت مسجد امام خمینی (ره) را در سردرود راهاندازی کرد (قلی‌زاده‌علیار، ص ۳۷۱).

پس از یک سال حضور در پشت جبهه و کار در مغازه تراشکاری و پس از عملیات والفجر ۸ و تصرف فاو، در مهر ۱۳۶۵ به لشکر ۳۱ عاشورا فرا خوانده شد (همو، ص ۳۷۲، ۳۷۷).

علی‌اکبر پس از حضور در جبهه به عنوان بسیجی، در این عملیات‌ها با سمت مسئول بنه تدارکات لشکر ۳۱ عاشورا شرکت نمود: عملیات کربلای ۴، در ۳ دی ۱۳۶۵ با رمز «محمد رسول الله (ص)»، در جبهه جنوبی، با هدف تصرف شهر مرزی ابوالخصیب در شرق استان بصره، در جنوب عراق؛ عملیات کربلای ۵، در ۱۹ دی ۱۳۶۵، با رمز «یا زهراء (س)»، جبهه جنوبی، منطقه عملیاتی شلمچه با هدف تصرف شلمچه و پیشروی به سوی بصره (جعفری، ص ۱۳۲، ۱۳۳؛ سپاه ...)، گواهی اعزام ...، گواهی مسئولیت).

پس از عملیات کربلای ۵، دانشور به سمت مسئول تدارکات لشکر ۳۱ عاشورا انتخاب و در عملیات زیر حضور یافت: عملیات نصر ۷، در ۱۴ مرداد ۱۳۶۶، با رمز «یا فاطمه‌الزهرا (س)»، در جبهه شمالی، قلعه دیزه، با هدف افزایش حضور در شمال شرق سلیمانیه با تصرف دویازا و انسداد معابر ضدانقلاب؛ عملیات بیت‌المقدس ۲، در ۲۵ دی ۱۳۶۶، با رمز «یا زهرا (س)»، جبهه شمالی، سلیمانیه، ماووت، با هدف گسترش وضعیت خودی در شمال شرق سلیمانیه با تصرف قمیش؛ عملیات بیت‌المقدس ۳، در ۲۳ اسفند ۱۳۶۶، با رمز «یا موسی‌ابن جعفر (ع)»، در جبهه شمالی، سلیمانیه، ماووت، با هدف تصرف ارتفاع گوجار (صادقی، آذربایجان غربی ...، ص ۱۸۴، ۱۸۸، ۱۹۰؛ سپاه ...)، گواهی مسئولیت).

دانشور پس از پایان جنگ و رحلت حضرت امام ^(ره)، در مرداد ۱۳۶۸ به سمت مسئول تدارکات سپاه پنجم انتخاب و در ۲۴ دی همان سال به سرپرستی جهاد خودکفایی منصوب شد (قلی‌زاده‌علیار، ص ۴۷۳، ۴۷۵).

وی در ۲ آبان ۱۳۶۹، با حکم فرمانده نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مصطفی ایزدی)، مسئول معاونت لجستیک (تدارکات) سپاه پنجم عاشورا شد. سپس در ۱۷ اردیبهشت ۱۳۷۰، به سمت فرماندهی مرکز پشتیبانی شمال غرب انتخاب و در ادامه در ۱۱ آذر ۱۳۷۱، مسئول تدارکات قرارگاه حمزه سیدالشهداء^(ع) شد (همو، ص ۴۷۷، ۴۸۵، ۴۹۶).

پس از انتصاب سردار احمد کاظمی به فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهداء^(ع) در ۱۳۷۲ش، به اصرار او و سایر مسئولان تدارکات سپاه، دانشور با شرکت در امتحانات، موفق به دریافت دیپلم در رشته برق شد (همو، ص ۵۵۱). او که در کسوت بسیجی مشغول به خدمت بود، به اصرار سردار کاظمی، در گزینش سپاه ارومیه فرم عضویت پاسداری را پر کرد و در اواخر ۱۳۷۷ش، برای دومین بار عضو رسمی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شد (همو، ص ۵۹۳، ۵۹۵).
علی‌اکبر در اردیبهشت ۱۳۸۱، به سمت معاون هماهنگ کننده قرارگاه حمزه سیدالشهداء^(ع)، انتخاب شد (همو، ص ۶۱۹، ۶۲۰).

او در ۱۳۸۶ش، با حکم رئیس طرح و برنامه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (سردار آبرومند)، به عنوان مشاور در مناطق شمال غرب کشور انتخاب و در ۱۳۸۸ش، با درجه سرهنگی و احتساب ۱۲۱ ماه ارشدیت، با ۳۰ درصد جانبازی، به افتخار بازنشستگی نائل آمد (همو، ص ۶۲۲، ۶۲۵).

دانشور اصل با تجربه هشت سال حضور در دفاع مقدس و ۱۰ سال حضور در قرارگاه حمزه سیدالشهداء^(ع)، پس از رهایی از خدمت، به عنوان مسئول بازسازی عتبات عالیات استان آذربایجان شرقی، انتخاب و تا اواخر ۱۳۹۵ش، این مسئولیت را عهده‌دار بود. سرانجام وی پس از عمری مجاهدت و خدمت به جمهوری اسلامی ایران، در ۱۳۹۶ش بر اثر سکته دارفانی را وداع گفت و در گلزار شهدای سردرود، به خاک سپرده شد (همو، ص ۶۲۵؛ رامجو؛ گواهی فوت).

علی اکبر دانشور اصل، رزمنده‌ای پرتلاش، آگاه به زمان، با ایمان قوی، خانواده دوست، پرتلاش و رزمنده‌ای همیشه در صحنه بود که به رزمندگان و دوستان همسنگرش، علاقه و احترام خاصی قائل بود. او قدردان و دعاگوی همیشگی برای پدر و مادرش بود (رامجو).

از علی اکبر سه فرزند به نام‌های مجید متولد ۲۸ شهریور ۱۳۶۳، مبینا متولد ۲ بهمن ۱۳۶۵ و سعید متولد بهمن ۱۳۶۷ به یادگار مانده است (تصویر شناسنامه).

مآخذ: اداره آموزش و پرورش شهرستان‌های تبریز و ارومیه، گواهی امتحانات، سند بی‌تا، سند بش، موجود در اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان آذربایجان شرقی؛ اداره ثبت‌احوال شهرستان تبریز، شناسنامه، سند بش، موجود در همان‌جا؛ جعفری، مجتبی، *اطلس نبردهای ماندگار: عملیات نیروهای زمینی در هشت سال دفاع مقدس (شهریور ماه ۱۳۵۹ - مرداد ماه ۱۳۶۷)*، تهران: سوره سبز، ۱۳۸۹ش؛ درّی، حسن، *کرمانشاه در جنگ*، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۳ش؛ رامجو، یوسف (هم‌رزم شهید)، *مصاحبه با مؤلف*، ۲۰ اسفند ۱۴۰۳؛ رزاق‌زاده، امیر، *ایلام در جنگ*، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۰ش؛ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی استان آذربایجان شرقی، گواهی عضویت، گواهی اعزام به دوره، گواهی اعزام به جبهه، گواهی مسئولیت، گواهی مجروحیت، سند بی‌تا، سند بش، موجود در اداره کل حفظ

آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان آذربایجان شرقی؛ سمیعی، علی، *کارنامه توصیفی عملیات رزمندگان اسلام در طول هشت سال دفاع مقدس*، تهران: نصر کوثر، ۱۳۸۲ش؛ صادقی، رضا، *آذربایجان غربی در جنگ با ضد انقلاب و دفاع مقدس*، تهران: مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۱ش؛ علایی، حسین، *روند جنگ ایران و عراق*، تهران: مرزوبوم، ۱۳۹۱ش؛ قلی‌زاده علیار، رضا، *شدم راننده جنگ (خاطرات علی اکبر دانشور مسئول تدارکات لشکر)*، تهران: نشر سوره مهر، ۱۳۹۷ش؛ کمیته انقلاب استان آذربایجان شرقی، *گواهی تأیید*، سند بی‌تا، سند بش، موجود در اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ معبودی، جلال، *اطلس لشکر ۳۱ عاشورا در دوران دفاع مقدس*، تهران: مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. /محسن رنجبر/